

รายงานการวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็ก อายุระหว่าง 0-5 ปี กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

พรทิพย์ แก้วชิน¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงของผู้ดูแลเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี และศึกษาตัวแปรที่ร่วมกันทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ดูแลเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 172 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน ตามวิธีของ Taro Yamane โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นที่ .81 แล้วนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูล และทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี โดยใช้สถิติไคสแควร์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์หาปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอย

พหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อยู่ในระดับดี ปัจจัยทางชีวสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ส่วนปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วง ความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง ความรู้เรื่องการให้นมเด็ก การชงนม การเตรียมอาหารให้เด็ก การกำจัดขยะ และการใช้ส้วม การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของการเป็นโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี และเจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยอื่น ได้แก่ ทักษะในการให้นมบุตร การชงนมและการเตรียมอาหารให้นบุตร การเข้าถึงบริการสาธารณสุข แหล่งขายอาหารสะอาดถูกหลักสุขาภิบาล แหล่งเพาะพันธุ์ หนู

¹ บัณฑิตวิทยาลัย สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ วิทยาลัยนครราชสีมา

แมลงวันและสัตว์นำโรคอื่นๆ การกำจัดขยะ และสิ่งปฏิกูล สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันโรค และแหล่งน้ำดื่มที่ใช้ที่สะอาด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยเสริม ได้แก่ แรงสนับสนุนจากบุคคลหรือกลุ่มคนในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์จากสื่อใกล้ตัว การได้รับคำแนะนำจากสถานบริการสาธารณสุขเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วง และนโยบายการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สำหรับปัจจัยที่มีอำนาจในการทำนายสูงสุด คือ ปัจจัยนำในส่วนที่เป็นเจตคติ และปัจจัยร่วมทำนาย ได้แก่ ปัจจัยนำในส่วนที่เป็นความรู้ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ได้ร้อยละ 23.0

คำสำคัญ พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี

Abstract

The objectives of this study was to investigate factors associating with care takers behaviors on a prevention of diarrhea in children aged 0-5 years, variables that jointly

predict caretakers . The study was carried out at Mu Ban Rakay, Tumbon Joho, Amphoe Mueang, Changwat Nakhon Ratchasima. Population of the study were 172 caretakers of aged 0-5 years children living in the village. The sample were 120 caretakers obtained by means of Taro Yamane.

Instrument used for the study was the questionnaire constructed by the researcher, with Cronbach's Coefficient Alpha value of .81 . Data were collected by village health volunteers. The analysis was made for the relationship between the variables and caretakers behaviors on a prevention of diarrhea in aged 0-5 years children. Chi-square, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were used for the analysis. The prediction of factors associating with caretakers behaviors on a prevention of diarrhea in aged 0-5 years children was analyzed by Stepwise Multiple Regression Analysis Statistics .

The research results were as follows : Caretakers behaviors on a prevention of diarrhea in aged 0-5 years children was at a considerably good levels. The bio - social factors had no significant relationship with caretakers behaviors. Predisposing factors namely knowledge about a prevention of diarrhea, knowledge about diarrhea, knowledge about feeding children , preparing children food, solid waste disposal and using the toilet, the perception on risk, severity of the diarrhea in

children and attitude towards caretakers behaviors on a prevention of diarrhea in aged 0-5 years children had significant relationship with caretakers behaviors at the level of .01. Enabling Factors namely the ability of breastfeeding, the prevention of food for the children, access to health services, the main source of food hygiene and sanitation, rat, flies breeding and the animals relating to other diseases, disposal of garbage and filth conducive to environment, and the water cleaning had significant relationship with caretakers behaviors at the level of .01. Reinforcing factors namely support of other individuals in a community, a receiving of information, publicity from all sorts of media around them, the advice obtained from health facilities concerning individuals and diarrhea prevention policy in a community had significant relationship with caretakers behaviors at the level of .01. In which the most powerful predictive factors were knowledge a predisposing factors . Enabling factors and reinforcing factors could jointly predict caretakers behaviors on a prevention of diarrhea in aged 0-5 years children for 23.0 percent.

Keyword Care takers behaviors on a prevention of diarrhea in children aged 0-5 years

ความเป็นมา

โรคอุจจาระร่วงเป็นสาเหตุการเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในประเทศที่กำลังพัฒนา และเป็นสาเหตุสำคัญที่สองของการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี รองจากโรคปอดบวม ซึ่งเป็นโรคที่สามารถป้องกันรักษาได้ ทุกปีเด็กกว่า 1.5 ล้านคน เสียชีวิตด้วยอุจจาระร่วง ซึ่งในเด็กมีแนวโน้มที่จะเสียชีวิตจากโรคอุจจาระร่วงมากกว่าผู้ใหญ่ (องค์การอนามัยโลก, 2554) ในปี 2554 พบการระบาดของเชื้อ *E.coli* ซึ่งโดยปกติ *E.coli* เชื้อที่เป็นแบคทีเรียที่พบได้ในลำไส้ของมนุษย์และสัตว์เลือดอุ่น การระบาดของเชื้อตัวนี้ เริ่มเมื่อเดือนพฤษภาคม และตลอดช่วง 3 สัปดาห์ ก็ได้ขยายวงกว้างจนเข้าขั้นวิกฤติ โดยมีเมืองฮัมบูร์กเป็นศูนย์กลางการระบาด ส่วนใหญ่ของเชื้อ *E.coli* จะไม่ก่อให้เกิดอันตราย แต่มีบางสายพันธุ์เชื้อ *E.coli* ที่สามารถทำให้เกิดอาการรุนแรงได้ เช่นเชื้อ Enterohaemorrhagic *E.coli* (EHEC) ให้เกิดโรคโดยการสร้างและปล่อยสารพิษชื่อ Shiga toxin ซึ่งสามารถทำลายเม็ดเลือดแดงและไตได้ โดยตัวอย่างที่สำคัญ เช่นสายพันธุ์ *E.coli* O157:H7 และ *E.coli* Serogroup O104 ที่สงสัยว่าจะเป็นสาเหตุของการระบาดที่ประเทศเยอรมัน

สำหรับสถานการณ์โรคอุจจาระร่วงในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 23 พฤษภาคม ปี พ.ศ. 2554 พบผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงสะสมทั่วประเทศ จำนวน 503,690 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 792.90 ต่อประชากรแสนคน ผู้เสียชีวิต จำนวน 19 ราย คิดเป็นอัตราเสียชีวิต 0.03 ต่อประชากรแสนคน (กอง

ระบาควิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2554)

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสาน ซึ่งมีสถานการณ์โรคอุจจาระร่วง ปี พ.ศ. 2550 – 2552 มีผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง ทุกกลุ่มอายุ จำนวน 42,232, 43,055 และ 43,852 ตามลำดับ อัตราป่วย 1,653.41, 1682.49 และ 1,707.50 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2554 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 พบผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 22,240 คน (งานระบาควิทยาและสอบสวนโรค กลุ่มงานควบคุมโรคและป้องกันโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา, 2554)

จากการศึกษาของ พชรินทร์ แก้วชิน (2552) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วงในเขตตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาอุบัติการณ์ของการเกิดโรคอุจจาระร่วง ตามปัจจัยทางชีวสังคม คือ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ศึกษาปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วง และหาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม ที่ส่งผลต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วง ในเขตตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เคยมีประวัติการป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วงมากกว่าไม่เคย โดยเคยป่วยจำนวน 279 คน ร้อยละ 69.8 เคยป่วยอย่างน้อย 1 ครั้งมากที่สุดจำนวน 108 คน ร้อยละ 38.7 ภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีประวัติว่ามีคน

ป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วงจำนวน 274 คน ร้อยละ 68.5 ไม่มีคนป่วย จำนวน 126 คน ร้อยละ 31.5 โดยเพศหญิงป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงจำนวน 150 คน ร้อยละ 54.7 มากกว่าเพศชายซึ่งป่วยจำนวน 124 คน ร้อยละ 45.3 เด็กป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วงมากที่สุด โดยช่วงอายุ 0-5 ปี ป่วยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งจำนวน 104 คน ร้อยละ 38.0 และกลุ่มตัวอย่างป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วงมากที่สุดในช่วงเดือน มีนาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2552 จำนวน 238 คน ร้อยละ 70.2

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าโรคอุจจาระร่วงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ โดยเฉพาะในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ซึ่งยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเรื่องการป้องกันโรค ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยป้องกันโรคอุจจาระร่วงที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งการเกิดโรคอุจจาระร่วงมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อการเกิดโรค ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในผู้ดูแลเด็ก และเป็นแนวทางในแก้ไขปัญหาระบาดโรคอุจจาระร่วงที่เกิดขึ้นกับเด็กรวมทั้งคนในชุมชน ตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างเสริมสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้นต่อไป จึงได้มีการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงของผู้ดูแลเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่

2.1 ปัจจัยทางชีวสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ในครัวเรือน และการเจ็บป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงของเด็ก

2.2 ปัจจัยนำ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง ความรู้เรื่องการให้นมเด็ก การชงนม การเตรียมอาหารให้เด็ก การกำจัดขยะ และการใช้ส้วม การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของการเป็นโรคอุจจาระร่วง และเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วง

2.3 ปัจจัยเอื้อ ประกอบด้วย ทักษะในการให้นมบุตร การชงนมและการเตรียมอาหารให้บุตร การเข้าถึงบริการสาธารณสุข แหล่งขายอาหารสะอาดถูกหลักสุขาภิบาล แหล่ง

เพาะพันธุ์หนู แมลงวัน และสัตว์นำโรคอื่นๆ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันโรค และแหล่งน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาด

2.4 ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย แรงสนับสนุนจากบุคคลหรือกลุ่มคนในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ จากสื่อใกล้ตัว การได้รับคำแนะนำจากสถานบริการสาธารณสุขเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วง และนโยบายการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในชุมชน

3. ตัวแปรที่ร่วมกันทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ดูแลเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 172 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้ดูแลเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี จำนวน 120 คน ตามวิธีของ Taro Yamane โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี โดยใช้สถิติไคสแควร์ ค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์หาปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อยู่ในระดับดี ปัจจัยทางชีวสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ส่วนปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วง ความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง ความรู้เรื่องการให้นมเด็ก การชงนม การเตรียมอาหารให้เด็ก การกำจัดขยะ และการใช้ส้วม การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของการเป็นโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี และเจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุ ระหว่าง 0-5 ปี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยอื่น ได้แก่ ทักษะในการให้นมบุตร การชงนมและการเตรียมอาหารให้บุตร การเข้าถึงบริการสาธารณสุข แหล่งขายอาหารสะอาดถูกหลักสุขาภิบาล แหล่งเพาะพันธุ์ หนู แมลงวันและสัตว์นำโรคอื่นๆ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันโรค และแหล่งน้ำดื่มที่ใช้ที่สะอาด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแล

เด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยเสริม ได้แก่ แรงสนับสนุนจากบุคคลหรือกลุ่มคนในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์จากสื่อใกล้ตัว การได้รับคำแนะนำจากสถานบริการสาธารณสุขเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วง และนโยบายการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สำหรับปัจจัยที่มีอำนาจในการทำนายสูงสุด คือ ปัจจัยนำในส่วนที่เป็นเจตคติ และปัจจัยร่วมทำนาย ได้แก่ ปัจจัยนำในส่วนที่เป็นความรู้ ปัจจัยอื่น และปัจจัยเสริมซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ได้ร้อยละ 23.0

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ข้อสรุป ดังนี้

สรุปผลตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการวิจัยครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลเด็กจะมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ได้อย่าง

ถูกต้องพึงประสงค์ ต้องเป็นไปตามทฤษฎี PRECEDE Model ที่ได้นำมาวิเคราะห์ และทำให้ทราบว่า ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

สรุปผลตามวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงของผู้ดูแลเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี : กรณีศึกษาหมู่บ้านระกาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางชีวสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ 1 ได้

ปัจจัยนำในส่วนที่เป็นความรู้ และปัจจัยนำในส่วนที่เป็นเจตคติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .01 ตามลำดับ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ทุกตัวแปร

ปัจจัยเอื้อ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรค

อุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

ปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง สนับสนุนสมมติฐานที่ 4

ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยนำ ในส่วนที่เป็นความรู้ และ ปัจจัยนำ ในส่วนที่เป็นเจตคติ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม แสดงว่าตัวทำนายทั้ง 4 ตัวสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ได้ร้อยละ 23.0 และตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยนำ ในส่วนที่เป็นเจตคติ ข้อพิจารณาดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 คือ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุระหว่าง 0-5 ปี ได้ดีกว่าการทำนายจากตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวเดียว

เอกสารอ้างอิง

- กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2554). สถานการณ์โรคอุจจาระร่วงในประเทศไทย. [Online]. Available : <http://www.epid.moph.go.th> (2554, 3 มีนาคม).
- งานระบาดวิทยาและสอบสวนโรค กลุ่มงานควบคุมโรคและป้องกันโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. (2554). สถานการณ์โรคอุจจาระร่วง. [Online]. Available: <http://www.korathealth.com> (2554, 3 มีนาคม).
- จันทร์นิวัตร เกษมสันต์, ประพุทธ ศิริบุญ, และเพ็ญศรี กาญจนันธุ์. (2546). สุขภาพเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 9 : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัชรินทร์ แก้วชิน. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วงในเขตตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการวิจัย วิทยาลัยนครราชสีมา.
- เพ็ญศรี ไพรัตน์. (2547). ความรู้และพฤติกรรมผู้ดูแลเด็กในการป้องกันและรักษาโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในเขต 2. วารสารวิชาการสาธารณสุข, ปีที่ 13, ฉบับที่ 2, (มีนาคม-เมษายน) หน้า 299-308.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. (2540). การสุขาภิบาลอาหาร. [Online]. Available : <http://www.foodsanitation.bangkok.go.th>. (2554, 2 มีนาคม)
- วิทยา นุชนานนท์เทพ. (2549). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี : กรณีศึกษา ตำบลปุยยะอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรเพื่อพัฒนาชุมชน.
- สุรเกียรติ์ อาชานานุภาพ. (2551). “อุจจาระร่วง” ตำราการตรวจรักษาโรคทั่วไป 2. หน้า 477 – 480. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี กรุงเทพฯ.
- อุทัย อินต๊ะสุข. (2549). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคอุจจาระร่วง ในอำเภอวังหิน จังหวัดแพร่. การค้นคว้าแบบอิสระ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- องค์การอนามัยโลก. (2554). โรคอุจจาระร่วง. [Online]. Available : <http://www.who.int> (2554, 3 กรกฎาคม)
- Green, L.W., M.W., S.G., K.B. Kreuter, Deeds, Partridge, (1980). **Health Education Planning: A Diagnostic Approach**. Mountain View, California: Mayfield Pubhisting.
- Feld, L.G., F.J., M.J., Kaskel Schaeneman. (1988). The Approach to Fluid and Electrolyte Therapy in Pediatrics **Advanced Pediatrics**. 35 : 497-536.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. Third Edition. Newyork : Harper and Row Publication.